

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ – 2019

Άρθρο 4Δ του ν. 4111/2013

Περιεχόμενα

A. Το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ	1
A1. Γενικά	1
A2. Τα θεσμικά εργαλεία του Παρατηρητηρίου	1
B. Αποτελέσματα εκτέλεσης προϋπολογισμών των ΟΤΑ έτους 2019.....	2
B1. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα υποτομέα ΟΤΑ	2
B2. Οικονομική θέση του υποτομέα των ΟΤΑ στις 31.12.2019	3
Γ. Αποτελέσματα εκτέλεσης Προγραμματικών Συμφωνιών έτους 2019.	4
Γ1. Δήμος Σαλαμίνας	5
Γ2. Δήμος Αχαρνών	5
Γ3. Δήμος Γόρτυνας	6
Δ. Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης ΟΤΑ.....	7
Ε. Προτάσεις Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ.	8

A. Το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ

A1. Γενικά

Το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ (εφεξής Παρατηρητήριο) συγκαταλέγεται στα θεσμικά όργανα του δημόσιου λογιστικού. Σκοπός του οργάνου είναι η κατάρτιση ρεαλιστικών και τουλάχιστον ισοσκελισμένων προϋπολογισμών από τους δήμους, τις περιφέρειες και τους λοιπούς φορείς του υποτομέα των ΟΤΑ και η παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης των προϋπολογισμών και των οικονομικών μεγεθών τους, η μέριμνα για τον εξορθολογισμό της οικονομικής διαχείρισης των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων και η υποβολή εισηγήσεων σχετικά με τις δημοσιονομικές πολιτικές που πρέπει να υιοθετηθούν προκειμένου να διασφαλιστεί η συνταγματικά κατοχυρωμένη οικονομική αυτοτέλεια της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στο Παρατηρητήριο συμμετέχουν υπηρεσιακά στελέχη των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους) και εκπρόσωποι των οικείων Υπουργών, εκπρόσωποι της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ), ενώ Πρόεδρος του οργάνου ορίζεται Σύμβουλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

A2. Τα θεσμικά εργαλεία του Παρατηρητηρίου

Παροχή γνώμης επί των σχεδίων προϋπολογισμού: Στο πλαίσιο του στόχου για κατάρτιση ρεαλιστικών και τουλάχιστον ισοσκελισμένων προϋπολογισμών από τους φορείς του υποτομέα των ΟΤΑ προβλέπεται η παροχή γνώμης από το Παρατηρητήριο επί των ετήσιων σχεδίων προϋπολογισμού. Κατά τον έλεγχο των σχεδίων, εξετάζεται η εφαρμογή των κοινών οδηγιών των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών αναφορικά α) με την υποχρέωση κατάρτισης τουλάχιστον

ισοσκελισμένων προϋπολογισμών, β) με το ανώτατο όριο των εσόδων που μπορούν να εγγραφούν στους ετήσιους προϋπολογισμούς και γ) με την υποχρέωση εγγραφής πίστωσης για το σύνολο των δαπανών προηγούμενων οικονομικών ετών.

Για την εξέταση των σχεδίων προϋπολογισμού έτους 2019 εφαρμόστηκαν 19 κριτήρια για τους δήμους, 10 κριτήρια για τις περιφέρειες και 6 κριτήρια για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Συνολικά εξετάστηκαν 802 σχέδια προϋπολογισμού και διατυπώθηκαν 755 παρατηρήσεις συνολικού ύψους 170.764.772 εκατ. €.

Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης: Η παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης των προϋπολογισμών των φορέων του υποτομέα των ΟΤΑ πραγματοποιείται μέσω των Ολοκληρωμένων Πλαισίων Δράσης (ΟΠΔ). Το ΟΠΔ υποχρεωτικά συνοψίζει τα στοιχεία του ετήσιου προϋπολογισμού του κάθε ΟΤΑ και των νομικών του προσώπων που ανήκουν στη γενική κυβέρνηση και αποτυπώνει το οικονομικό αποτέλεσμα και το ύψος των απλήρωτων υποχρεώσεων. Το Παρατηρητήριο παρακολουθεί σε τριμηνιαία βάση την εκτέλεση προϋπολογισμών και σε περίπτωση αρνητικής απόκλισης άνω του -10% μεταξύ προϋπολογισμού (στόχου) και εκτέλεσης τόσο των ιδίων εσόδων όσο και του οικονομικού αποτελέσματος, διερευνώνται οι σχετικές αιτίες σε συνεργασία με τον οικείο ΟΤΑ.

Κατά το έτος 2019 πραγματοποιήθηκαν συνολικά 604 έλεγχοι αποκλίσεων σε 618 φορείς και διαπιστώθηκαν 177 αποκλίσεις άνω του ορίου του -10%.

Παρακολούθηση Προγραμματικών Συμφωνιών Οικονομικής Υποστήριξης: Το Παρατηρητήριο είναι το αρμόδιο όργανο για την παρακολούθηση των Προγραμματικών Συμφωνιών Οικονομικής Υποστήριξης που συνάπτονται μεταξύ του Υπουργού Εσωτερικών και των ΟΤΑ που δεν μπορούν να καταρτίσουν τουλάχιστον ισοσκελισμένο προϋπολογισμό, προκειμένου οι τελευταίοι να χρηματοδοτηθούν από το Λογαριασμό Οικονομικής Ενίσχυσης του άρθρου 4B του ν. 4111/2013.

Κατά το έτος 2019 ανατέθηκε στο Παρατηρητήριο η παρακολούθηση τριών (3) Προγραμματικών Συμφωνιών Οικονομικής Υποστήριξης: των δήμων Σαλαμίνας, Αχαρνών και Γόρτυνας.

B. Αποτελέσματα εκτέλεσης προϋπολογισμών των ΟΤΑ έτους 2019.

B1. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα υποτομέα ΟΤΑ

Σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία που έχουν υποβληθεί στις βάσεις δεδομένων οικονομικών στοιχείων του ΥΠΕΣ και τα επίσημα δημοσιονομικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το 2019 το δημοσιονομικό πλεόνασμα του υποτομέα των ΟΤΑ ανήλθε σε 82 εκατ. € έναντι 660 εκατ. € το 2018, μειωμένο κατά 578 εκατ. €.

Η μείωση δεν οφείλεται σε μειωμένη δημοσιονομική προσπάθεια των φορέων του υποτομέα, αλλά στο γεγονός ότι το 2018 ο υποτομέας χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με το ποσό των 434 εκατ. € για την ενίσχυση του Προγράμματος ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II και από τον κρατικό προϋπολογισμό με το ποσό των 121 εκατ. € για την πληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των ΟΤΑ. Η

έναρξης εκτέλεσης και πληρωμής των έργων του προγράμματος ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II επιβάρυνε την εκτέλεση του ενοποιημένου προϋπολογισμού των ΟΤΑ με το ποσό των 108 εκατ. € το 2019, ενώ ταυτόχρονα ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα εκκαθάρισης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων χωρίς να καταστεί δυνατή η απορρόφηση όλων των πιστώσεων από τους δικαιούχους ΟΤΑ με αποτέλεσμα την επιστροφή του ποσού των 23 εκατ. € στον κρατικό προϋπολογισμό. Συνεπώς, με όρους ίδιας δημοσιονομικής προσπάθειας, το πλεόνασμα του υποτομέα ανήλθε στο ποσό των 213 εκατ. € έναντι 105 εκατ. € το 2018.

Πίνακας 1: Διαμόρφωση δημοσιονομικού αποτελέσματος 2017 -2019 (εκατ. €)

Παράγοντες	2017	2018	2019
01.Χρηματοροές προγράμματος ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II	245	434	-108
02. Χρηματοροές προγράμματος ληξιπρόθεσμων	105	121	-23
03. Δημοσιονομική προσπάθεια ΟΤΑ	295	105	213
Δημοσιονομικό αποτέλεσμα	645	660	82

B2. Οικονομική θέση του υποτομέα των ΟΤΑ στις 31.12.2019

Στις 31.12.2019 η καθαρή χρηματοοικονομική θέση του υποτομέα ανήλθε στο ποσό των 4.321 εκατ. €. Συγκεκριμένα, το ύψος των διαθεσίμων των φορέων του υποτομέα ήταν 3.447 εκατ. €, ενώ οι απαιτήσεις των δήμων ανήλθαν στα 3.197 εκατ. €. Το τελευταίο στοιχείο αναδεικνύει την δυνατότητα περαιτέρω βελτίωσης της χρηματοδοτικής επάρκειας των φορέων της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, δημιουργεί ωστόσο προβληματισμό αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των δημοτικών εισπρακτικών μηχανισμών. Περίπου το 60% των διαθεσίμων οφείλεται στο χαμηλό βαθμό εκτέλεσης των επενδυτικών δαπανών που χρηματοδοτούνται από ίδιους πόρους (23% το 2019).

Οι υποχρεώσεις των φορέων του υποτομέα ανήλθαν στο ποσό των 2.323 εκατ. €, με το μεγαλύτερο μέρος εξ αυτών να αφορά υποχρεώσεις από δανεισμό (1.169 εκατ. €), μέγεθος που αντιστοιχεί περίπου στο 20% των συνολικών ετήσιων εσόδων. Προβληματισμό προκαλεί το ύψος των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τρίτους (179 εκατ. €), στοιχείο το οποίο, δεδομένου του ύψους των διαθεσίμων των φορέων του υποτομέα, καταδεικνύει την ύπαρξη δυσλειτουργιών στην εκκαθάριση και εξόφληση των δαπανών.

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να επισημανθεί ότι δεν παρατηρείται μία ενιαία εικόνα οικονομικής θέσης σε όλους τους φορείς του υποτομέα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι περίπου το 64% της συνολικής καθαρής χρηματοοικονομικής θέσης των δήμων (1.985 εκατ. €) συγκεντρώνεται σε 40 δήμους με καθαρή θέση άνω των 20 εκατ. € στις 31.12.2019, ενώ σε 27 δήμους η καθαρή χρηματοοικονομική θέση ήταν αρνητική συνολικά κατά -360 εκατ. €. Σε επίπεδο περιφερειών, οι δύο μεγαλύτερες περιφέρειες συγκεντρώνουν το 43% της συνολικής καθαρής θέσης. Στα νομικά πρόσωπα, η διασπορά είναι μεγαλύτερη λόγω του πλήθους τους.

Πίνακας 2: Συνοπτική οικονομική κατάσταση υποτομέα ΟΤΑ στις 31.12.2019 (εκατ. €)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΔΗΜΟΙ	ΠΕΡΙΦΕ ΡΕΙΕΣ	ΝΠ*	ΣΥΝΟΛΟ
A. Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	5.267	1.074	303	6.644
A1. Διαθέσιμα	2.070	1.074	303	3.447
A2. Απαιτήσεις	3.197			3.197
B. Υποχρεώσεις	2.150	86	87	2.323
A3. Δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα	1.119	42	8	1.169
A4. Υποχρεώσεις εκτός δανείων	1.031	44	79	1.154
- προς τρίτους	407	43	8	458
- προς γενική κυβέρνηση	624	1	71	696
A4β. Εκκρεμείς υποχρεώσεις	288	35	54	377
- προς τρίτους	264	34	49	347
- προς γενική κυβέρνηση	24	1	5	30
A4γ. Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις	155	10	35	200
- προς τρίτους	138	10	31	179
- προς γενική κυβέρνηση	17	0	4	21
Γ. Καθαρή χρημ/κή θέση (A-B)	3.117	988	216	4.321
Δ. Ταμειακή ρευστότητα (A1/A4β)	7,2	30,7	5,6	9,1
ΣΤ. Δείκτης κάλυψης Λ/Ξ (A1/A4γ)	13,4	107,4	8,7	17,2

Γ. Αποτελέσματα εκτέλεσης Προγραμματικών Συμφωνιών έτους 2019.

Κατά το οικονομικό έτος 2019, ανατέθηκε στο Παρατηρητήριο η παρακολούθηση τριών (3) Προγραμματικών Συμφωνιών Οικονομικής Υποστήριξης: του Δήμου Σαλαμίνας, του Δήμου Αχαρνών και του Δήμου Γόρτυνας. Στο πλαίσιο της παρουσίασης των αποτελεσμάτων εκτέλεσης τριών (3) προγραμματικών συμφωνιών, παρατίθενται στη συνέχεια τα εξής στοιχεία:

- i. Οι **λόγοι αδυναμίας κατάρτισης τουλάχιστον ισοσκελισμένου προϋπολογισμού**, οι οποίοι διαφοροποιούνται ανά φορέα
- ii. Το **οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της κάθε Προγραμματικής Συμφωνίας**. Πρόκειται για το ύψος του ελλείμματος αλλά και τις παρεμβάσεις και τα μέτρα προς την επίτευξη της οικονομικής εξυγίανσης του φορέα, πέρα από τη χρηματοδότηση μέσω του Λογαριασμού Οικονομικής Ενίσχυσης,
- iii. Η **εκτέλεση της Προγραμματικής Συμφωνίας**, όπου αναφέρεται για τον εκάστοτε φορέα το ποσό με το οποίο χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο της συμφωνίας έπειτα από αξιολόγηση του Παρατηρητηρίου της υλοποίησης των παρεμβάσεων και ενεργειών που προβλέπονται σε αυτή.

Γ1. Δήμος Σαλαμίνας

Λόγοι αδυναμίας κατάρτισης προϋπολογισμού

Ο Δήμος Σαλαμίνας βρίσκεται σε διαδικασία εξυγίανσης από το έτος 2015. Ως κύριες πηγές ελλείμματος του προϋπολογισμού του Δήμου έχουν διαπιστωθεί τα εξής:

- η ελλειμματική λειτουργία της υπηρεσίας ύδρευσης, λόγω της κακής κατάστασης του δικτύου και της καθυστερημένης βεβαίωσης και χαμηλής εισπραξιμότητας των τελών,
- η επέκταση του αποχετευτικού δικτύου του νησιού χωρίς την εξασφάλιση των απαιτούμενων χρηματοδοτικών πόρων με αποτέλεσμα τη συσσώρευση απλήρωτων υποχρεώσεων και
- οι τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις και η αδυναμία παρακολούθησης των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων από τη νομική υπηρεσία.

Οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της Συμφωνίας

Με την Προγραμματική Συμφωνία του 2019, εγκρίθηκε η οικονομική ενίσχυση του Δήμου Σαλαμίνας με το ποσό των **5.866.545,83 €**, με αντικείμενο: α) την εξόφληση των υποχρεώσεων του Δήμου προς την ΕΥΔΑΠ προκειμένου να ολοκληρωθεί η μεταφορά του δικτύου στην εταιρία, β) την εξόφληση των τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων του φορέα και γ) τη χρηματοδότηση των λοιπών δαπανών του προϋπολογισμού υπό την προϋπόθεση της υλοποίησης των εξής παρεμβάσεων:

1. Επαρκής ενίσχυση της οικονομικής υπηρεσίας
2. Εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για τον εντοπισμό όλων των ιδίων εσόδων, τη βεβαίωση και είσπραξή τους και ιδίως των εσόδων που προέρχονται από τις υπηρεσίες Ύδρευσης και Αποχέτευσης, με ελάχιστη υποχρέωση για βεβαίωση των ανωτέρω στο σύνολό τους και για είσπραξη τουλάχιστον του 50% αυτών.
3. Δημιουργία οργανωμένης αποθήκης για τα υλικά του φορέα.
4. Ολοκλήρωση της διαδικασίας αναχρηματοδότησης των δανείων.

Εκτέλεση προγραμματικής συμφωνίας

Στο πλαίσιο εκτέλεσης της Συμφωνίας, το Υπουργείο Εσωτερικών εκταμίευσε προς το Δήμο Σαλαμίνας το ποσό των 2.767.136,35 € για την εξόφληση των οφειλών του προς την ΕΥΔΑΠ και των υποχρεώσεών τους από τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις. Επιπροσθέτως, πιστοποιήθηκε κατόπιν αξιολόγησης του Παρατηρητηρίου η υλοποίηση των παρεμβάσεων (1) και (3) που αντιστοιχούν σε συνολικό οικονομικό αντικείμενο ύψους 394.320,06 €.

Γ2. Δήμος Αχαρνών

Λόγοι αδυναμίας κατάρτισης προϋπολογισμού

Ο Δήμος Αχαρνών βρίσκεται σε διαδικασία εξυγίανσης από το έτος 2016. Ως κύριες πηγές ελλείμματος του προϋπολογισμού του Δήμου έχουν διαπιστωθεί τα εξής:

- οι οφειλές από τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις καθορισμού οριστικής τιμής αποζημίωσης απαλλοτρίωσης και από συμβόλαια απαλλοτριώσεων και
- η μη βεβαίωση και είσπραξη των δημοτικών εσόδων

Οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της Συμφωνίας

Με την Προγραμματική Συμφωνία του 2019, εγκρίθηκε η οικονομική ενίσχυση του Δήμου Αχαρνών με το ποσό των **18.236.656,68€**, με αντικείμενο: α) την εξόφληση των υποχρεώσεων από τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις από απαλλοτριώσεις του φορέα και β) τη χρηματοδότηση των λοιπών δαπανών του προϋπολογισμού υπό την προϋπόθεση της υλοποίησης των εξής παρεμβάσεων:

1. Επαρκής ενίσχυση της οικονομικής υπηρεσίας και δη της ταμειακής και του τμήματος εσόδων.
2. Εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για τον εντοπισμό όλων των ιδίων εσόδων, με ελάχιστη υποχρέωση για βεβαίωση του συνόλου αυτών και για είσπραξη τουλάχιστον του 50% εξ αυτών.
3. Άρση απαλλοτριώσεων, όπου είναι δυνατόν.
4. Τήρηση της αρχής της ανταποδοτικότητας των υπηρεσιών, ώστε αυτές να είναι ισοσκελισμένες.
5. Ολοκλήρωση της διαδικασίας αναχρηματοδότησης των δανείων του.

Εκτέλεση προγραμματικής συμφωνίας

Στο πλαίσιο εκτέλεσης της Συμφωνίας, το Υπουργείο Εσωτερικών εκταμίευσε προς το Δήμο Αχαρνών το ποσό των 5.271.375,84 € για την εξόφληση των οφειλών του από τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις. Επιπροσθέτως, πιστοποιήθηκε κατόπιν αξιολόγησης του Παρατηρητηρίου η υλοποίηση των παρεμβάσεων (1) και (2) που αντιστοιχούν σε συνολικό οικονομικό αντικείμενο ύψους 6.076.881,89 €.

Γ3. Δήμος Γόρτυνας

Λόγοι αδυναμίας κατάρτισης προϋπολογισμού

Ο Δήμος Γόρτυνας βρίσκεται σε διαδικασία εξυγίανσης από το έτος 2016. Ως κύριες πηγές ελλείμματος του προϋπολογισμού του Δήμου έχουν διαπιστωθεί τα εξής:

- η ανεπαρκής στελέχωση των υπηρεσιών του Δήμου με αποτέλεσμα τη συσσώρευση ανεκτέλεστων δαπανών από προϋπολογισμούς προηγούμενων οικονομικών ετών,
- η χαμηλή εισπραξιμότητα των δημοτικών τελών και κυρίως
- τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά του Δήμου Γόρτυνας: Πρόκειται για έναν από τους μεγαλύτερους σε έκταση Δήμους, στον οποίο η ασκούμενη οικονομική δραστηριότητα είναι κυρίως κτηνοτροφικής και γεωργικής φύσεως με αποτέλεσμα τη μειωμένη δημοσιονομική ικανότητα του φορέα.

Οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της Συμφωνίας

Με την Προγραμματική Συμφωνία του 2019, εγκρίθηκε η οικονομική ενίσχυση του Δήμου Γόρτυνας με το ποσό των **6.835.281,00** με αντικείμενο: α) την εξόφληση των υποχρεώσεων από τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις και β) τη χρηματοδότηση των λοιπών δαπανών του προϋπολογισμού υπό την προϋπόθεση της υλοποίησης των εξής παρεμβάσεων:

1. Επαρκής ενίσχυση της οικονομικής υπηρεσίας
2. Εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για τον εντοπισμό όλων των ιδίων εσόδων, τη βεβαίωση και είσπραξή τους και ιδίως των εσόδων που

προέρχονται από τις υπηρεσίες Ύδρευσης και Άρδευσης, με ελάχιστη υποχρέωση για βεβαίωση των ανωτέρω στο σύνολό τους και για είσπραξη τουλάχιστον του 50% αυτών

3. Τήρηση της αρχής της ανταποδοτικότητας των υπηρεσιών, ώστε αυτές να είναι ισοσκελισμένες.

Εκτέλεση προγραμματικής συμφωνίας

Στο πλαίσιο εκτέλεσης της Συμφωνίας, το Υπουργείο Εσωτερικών εκταμίευσε προς το Δήμο Γόρτυνας το ποσό των 668.192,86 € για την εξόφληση των οφειλών του από τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις. Επιπροσθέτως, πιστοποιήθηκε κατόπιν αξιολόγησης του Παρατηρητηρίου η υλοποίηση των παρεμβάσεων (1) και (2) που αντιστοιχούν σε συνολικό οικονομικό αντικείμενο ύψους 4.183.855,20 €.

Δ. Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης ΟΤΑ.

Ο Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης ΟΤΑ έχει συσταθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε εφαρμογή του άρθρου 4B του ν. 4111/2013 με σκοπό τη χρηματοδότηση των ΟΤΑ με αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού τους. Τα στοιχεία κίνησης του Λογαριασμού κατά την περίοδο 01.01 – 31.12.2019 είναι τα εξής:

Πίνακας 4. Κίνηση Λογαριασμού Οικονομικής Ενίσχυσης ΟΤΑ 01.01 - 31.12.2019

Κινήσεις λογαριασμού		€	€
A.	Υπόλοιπο Λογαριασμού 01.01.2019		68.769.129
B.	Χρηματοδότηση από Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους		13.941.060
Γ.	Εκταμιεύσεις από υλοποίηση Προγραμματικών Συμφωνιών		8.706.705
	Δήμος Σαλαμίνας	2.767.136	
	Δήμος Αχαρνών	5.271.376	
	Δήμος Γόρτυνας	668.193	
Δ.	Τόκοι Έτους 2019		<u>1.546.503</u>
E.	Υπόλοιπο Λογαριασμού 31.12.2019 (A+B-Γ+Δ)		<u>75.549.987</u>
ΣΤ.	Υποχρεώσεις Λογαριασμού 31.12.2019 (ΣΤ1+ΣΤ2)		50.655.057
ΣΤ1.	Υπόλοιπα Προγραμματικών Συμφωνιών 2019		10.655.057
	Δήμος Σαλαμίνας	394.320	
	Δήμος Αχαρνών	6.076.882	
	Δήμος Γόρτυνας	4.183.855	
ΣΤ2.	Πρόγραμμα δικαστικών αποφάσεων (ν. 4635/2019)		40.000.000
Η.	Καθαρό Υπόλοιπο του Λογαριασμού 31.12.2019 (E-ΣΤ)		<u>24.894.930</u>

Παρατηρήσεις

ΣΤ1. Τα υπόλοιπα των προγραμματικών συμφωνιών έτους 2019 αφορούν σε πιστοποιημένες δαπάνες που καταβλήθηκαν στους δικαιούχους δήμους το 2020.

ΣΤ2. Η μεταφορά ποσού για το πρόγραμμα αποπληρωμής δικαστικών αποφάσεων έγινε το 2020.

Ε. Προτάσεις Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ.

Βάσει των οικονομικών δεδομένων (αδυναμία πλήρους εκκαθάρισης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και μη αποτελεσματική λειτουργία των δημοτικών εισπρακτικών μηχανισμών) και της εμπειρίας από την παρακολούθηση εκτέλεσης των προϋπολογισμών των φορέων του υποτομέα και των 3 προγραμμάτων οικονομικής εξυγίανσης και υποστήριξης, το Παρατηρητήριο εκτιμά ότι πρέπει να τεθούν οι εξής δύο (2) προτεραιότητες :

1. Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού των οικονομικών και τεχνικών υπηρεσιών των φορέων του υποτομέα. Το Παρατηρητήριο έχει διαπιστώσει σε πολλές περιπτώσεις την μη αποτελεσματική οικονομική και επενδυτική λειτουργία των ΟΤΑ λόγω μη επαρκούς στελέχωσης των οικονομικών και των τεχνικών υπηρεσιών. Ο όγκος δουλειάς, η πολυπλοκότητα των διαδικασιών και οι ευθύνες που απορρέουν από τις δημοσιονομικές διατάξεις και το πλαίσιο που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις σε συνδυασμό με την επιχειρησιακή ποικιλομορφία που συναντάται στους ΟΤΑ δημιουργούν ένα περιβάλλον εργασίας υψηλών απαιτήσεων από πλευράς δεξιοτήτων, ικανοτήτων και προσπάθειας. Η ενδυνάμωση των στελεχών και η παροχή κινήτρων για την παραμονή και τη σταδιοδρομία στις οικονομικές και τεχνικές υπηρεσίες των ΟΤΑ πρέπει να αποτελεί βασική προτεραιότητα των αρμόδιων υπουργείων και των ίδιων των ΟΤΑ. Σε αυτό το πλαίσιο προτείνονται τα εξής:

- i. Προτυποποίηση των περιγραμμάτων θέσεων εργασίας τόσο των οικονομικών υπηρεσιών (οικονομική διοίκηση, βεβαίωση και είσπραξη εσόδων, δημόσιες συμβάσεις και προμήθειες, αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας κτλ) όσο και των τεχνικών υπηρεσιών (ωρίμανση έργων και υποβολή προτάσεων, σχεδιασμός και υλοποίηση διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων) και καθορισμός των απαιτούμενων επαγγελματικών προσόντων.
- ii. Πρόσβαση του στελεχιακού δυναμικού σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και πιστοποίησης με σκοπό την ανάδειξη στελεχών αυξημένων επαγγελματικών προσόντων.
- iii. Δημιουργία μηχανισμού ενδο-αυτοδιοικητικής κινητικότητας για την κάλυψη θέσεων (αυξημένης) ευθύνης, ο οποίος θα τροφοδοτείται από αυτά τα στελέχη.
- iv. Παροχή κινήτρων για παραμονή και σταδιοδρομία στις οικονομικές και τεχνικές υπηρεσίες των ΟΤΑ (πχ ταχύτερη μισθολογική εξέλιξη και πρόσθετες παροχές) με ιδιαίτερη έμφαση στις παραμεθόριες και απομακρυσμένες περιοχές.
- v. Παροχή επιπλέον κινήτρων για δήμους και περιφέρειες όπου διαπιστώνεται αδυναμία προσέλκυσης στελεχών, με μεγαλύτερη στάθμιση ενδεχομένως του κριτηρίου της «εντοπιότητας» στις διαδικασίες προσλήψεων και κινητικότητας.
- vi. Επαναπροσδιορισμός του πλαισίου επιμερισμού της δημοσιονομικής ευθύνης.

2. Σχέδιο είσπραξης των ληξιπροθέσμων απαιτήσεων των δήμων. Το ύψος των ληξιπροθέσμων απαιτήσεων των δήμων και τα χαμηλά ποσοστά είσπραξης

(περίπου στο 7% σε ετήσια βάση) καταδεικνύουν την αδυναμία των υφιστάμενων διαδικασιών και καθιστούν απαραίτητη την υποστήριξη των δήμων στην προσπάθειά τους για αναζήτηση και συλλογή των συγκεκριμένων εσόδων. Σε αυτό το πλαίσιο προτείνεται η ανάληψη κοινής πρωτοβουλίας από τα αρμόδια υπουργεία και την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος με σκοπό τη μείωση των ληξιπροθέσμων απαιτήσεων των δήμων, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- i. Καταγραφή και κατηγοριοποίηση των απαιτήσεων.
- ii. Εντοπισμός και ιεράρχηση των λόγων συσσώρευσης ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων και αναζήτηση τρόπων εξάλειψής τους.
- iii. Παροχή των απαραίτητων θεσμικών, επιχειρησιακών και ηλεκτρονικών εργαλείων στις υπηρεσίες εσόδων των δήμων για την είσπραξη των απαιτήσεων.